

**KARLSKRONA
KOMMUN**

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Dnr: MSN.2023.4124

2026-02-02

Social konsekvensanalys

Detaljplan för
Fredriksdal 8:218 m.fl.
Nättraby, Karlskrona kommun

Vad är en social konsekvensanalys?

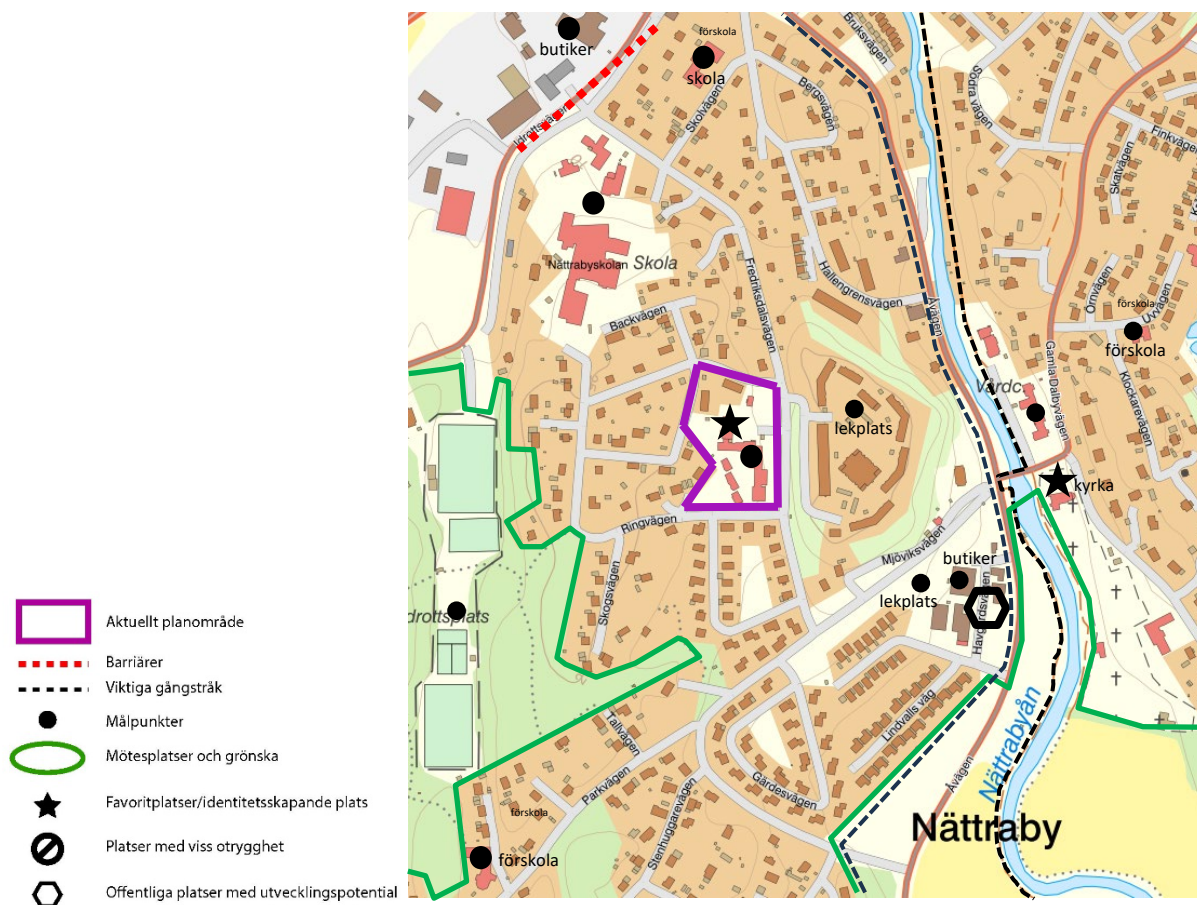
Enligt plan- och bygglagen ska planläggning av mark och vatten främja en samhällsutveckling där jämlika och socialt goda levnadsförhållanden tillvaratas. För att uppnå detta brukar man tala om en samexistens mellan de tre hållbarhetsaspekterna social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet fick internationell spridning i samband med Brundtlandsrapporten 1987 och utgör idag en självklar utgångspunkt i ett flertal kommuner.

Hösten 2015 beslutade FN:s 193 medlemsländer om en ny plan för en hållbar utveckling – Agenda 2030. Utvecklingsagendan ersätter tidigare Agenda 21 och är mer ambitiös med fler mål som har starkare socioekonomisk koppling. Syftet med agendan är att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen. Genom 17 globala mål ska alla delar av världen bidra till en mer hållbar utveckling ur det ekonomiska, ekologiska samt sociala perspektivet. Ekonomin är medlet, miljön är våra resurser och människan är målet för den hållbara framtiden.

Karlskrona kommun bedriver sedan flera år tillbaka ett aktivt hållbarhetsarbete. 2017 fattade Karlskronas kommunfullmäktige beslut om att implementera FN:s nya utvecklingsagenda – Agenda 2030. Enheten för hållbar utveckling på Kommunledningsförvaltningen har ansvarat för arbetet med Agenda 2030 och Agenda 2030 ska implementeras i kommunens ordinarie styrprocess.

För att stärka frågor om social hållbarhet i den fysiska planeringen tar Karlskrona kommun fram sociala konsekvensanalyser i samtliga detaljplaner. Analysverktyget används för att identifiera socialt viktiga aspekter då människor i allmänhet lägger stort värde vid sin omgivning samt att omgivningen även påverkar livskvalitet och möjligheter.

Nuläge och behov

Det aktuella planområdet ligger i centrala Nättraby, i Karlskrona. Norra delen av planområdet (Fredriksdal 8:217) är idag bebyggd med två radhus. Fredriksdal 8:218 som utgör merparten av planområdet är bebyggd med ett flertal byggnader, varav en används till Nättraby förskola Fredriksdal. Övriga byggnader används av Fredriksdals omvårdnadsboende.

Den byggnad som idag används av Nättraby förskola Fredriksdal uppfördes 1924 och var Nättrabys första ålderdomshem (Fredriksdalshemmet). Byggnaden har ett högt samhällshistoriskt värde då den tillsammans med bland annat Villa Fehr vittnar om Nättrabys tid som egen kommun.

Planområdet gränsar till Fredriksdalsvägen i öster, Ringvägen i både norr och söder samt Lilla Ringvägen i väster. Längs Ringvägen i söder finns trottoar, något som övriga vägar saknar. Fredriksdalsvägen är relativt vältrafikerad, då det är en genomfartsgata och det sker en del trafik till och från skolan. Vägen har en uppmålad gång- och cykelbana.

Planområdet ligger centralt beläget och har nära till ett flertal målpunkter. Dessa målpunkter utgörs av bland annat skola med bibliotek, förskolor, dagligvarubutiker, lekplats, idrottsplats, vårdcentral, tandläkare och kyrka.

I Karlskrona kommuns bostadsförsörjningsprogram framgår det att Karlskrona kommuns befolkning blir i likhet med många andra kommuner allt äldre på grund av den stora generationen av personer födda på 1940-talet. I äldrenämndens lokalförsörjningsplan (NÄLP) med planering för behovet av omvårdnadsboende fram till år 2035 framgår att det under de kommande åren beräknas finnas ett behov av ett omvårdnadsboende med 60 platser vartannat eller vart tredje år.

Detaljplanen möjliggör att nytt omvårdnadsboende samt ny förskola kan uppföras på fastigheterna. Omvårdnadsboende kan uppföras med två våningar samt ytterligare en våning i suterräng mot Fredriksdalsvägen. Förutsättningar finns att uppföra en byggnad som rymmer 8 avdelningar med minst 60 lägenheter samt gemensamma ytor och personalutrymmen. Byggnaden föreslås delas upp i flera volymer för att minska upplevelsen av skalan.

I norr möjliggörs att ny förskola med sex avdelningar kan uppföras med anslutande förskolegård. Byggnaden föreslås delas upp i minst två volymer och anpassad till terrängen.

Analys

	Planområde 	Närområde 	Nättraby 	Kommun 	Risker/ genomförande hinder
Platsen och relation till omlandet	<ul style="list-style-type: none"> • Få mötesplatser • Inom planområdet finns Nättrabys första ålderdomshem (Fredriksdalshemmet) • Inom planområdet bedrivs förskoleverksamhet och omvårdnadsboende. Det finns även två mindre radhus. • Planområdet består idag till största del av gräsmark och parkering. Inom planområdet finns idag ca 21 befintliga lägenheter tillhörande omvårdnadsboendet. • Planen föreslår att både nytt omvårdnadsboende och förskola uppförs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planområdet omges av vägar och befintlig bostadsbebyggelse i 1–2 våningar. • Ringvägen fungerar som en slinga för hämtning och lämning av barn samt gående och cyklister till skolan. • Flerbostadshus finns på andra sidan Fredriksdalsvägen (Benabacken) 	<ul style="list-style-type: none"> • Planområdet ligger centralt i Nättraby med närhet till livsmedelsaffär, vårdcentral, skola, kyrka etc. • Planområdet har även närhet till Nättrabyån och friluftsområden. • Bebyggelsen i Nättraby består till övervägande del av villor. • Nytt omvårdnadsboende och ny förskola innebär en tydligare målpunkt inom planområdet. Positivt att blanda olika funktioner och målgrupper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kollektivtrafik med buss finns till Trossö. Busshållplats finns precis vid planområdet. • Under sommaren finns skärgårdstrafik Nättraby-Trossö. Hållplats finns vid Nättraby centrum. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stor hänsyn tas till befintlig, kuperad terräng och till de kulturhistoriska värdena som finns för Fredriksdalshemmet. 				
Trygghet	<ul style="list-style-type: none"> • I och omkring planområdet finns det god belysning. • I den östra delen av planområdet finns idag en stor öppen överblickbar grönyta • Inom planområdet föreslås förskola och omvårdnadsboende. En utökning av omvårdnadsboendet ökar rörligheten under fler timmar av dygnet och bidrar till en ökad trygghet. 	<ul style="list-style-type: none"> • I väst, söder och norr finns det villor runt om planområdet. Vilket ökar den upplevda tryggheten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nya verksamheter i form av omvårdnadsboende och förskola ger tydliga målpunkter i Nättraby, vilket bidrar till genomströmning och rörelse. Detta kan i sin led till ökad trygghet. • Omvårdnadsboende skapar möjligt att få service på den egna orten, vilket i sin tur bidrar till att kunna bo kvar inom sitt område. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omvårdnadsboende och förskolan bidrar till fler servicefunktioner generellt i kommunen. 	
Tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> • Inom planområdet finns nivåskillnader som kan vara en utmaning för framför allt äldre. • De befintliga husen är i souterräng och den nya bebyggelsen kommer också vara placerad i souterräng, för så väl 	<ul style="list-style-type: none"> • Planområdet ligger i närheten av kollektivtrafik och gång- och cykelstråk. 	<ul style="list-style-type: none"> • En utbyggnad av planområdet bidrar till ett ökat underlag för såväl offentlig som kommersiell service. • Planområdet ligger i ett centralt och tillgängligt område i Nättraby. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intill planområdet finns en buss-hållplats som med god turtäthet trafikerar av bussar som går till Trossö. • Under sommaren finns även möjlighet att åka skärgårdsbåt 	<ul style="list-style-type: none"> • Eftersom det finns stora nivåskillnader finns det en risk att utemiljöer delvis kan bli otillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

	<p>omvårdnadsboendet som för förskolan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placering av entréer är viktigt och tillgänglighet till svårtillgängliga utemiljöer kan till stor del lösas invändigt med hissar. Tillgänglighet kan även lösas med utvändiga ramper. 			<p>mellan Karlskrona och Nättraby.</p>	<p>Det finns dock goda förutsättningar att lösa detta med invändiga hissar och ev. utvändiga ramper.</p>
<p>Barnperspektiv</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Del av planområdet som utgörs av förskolegård användas av barn. • Eftersom en ny förskola planeras och ny förskolegård kommer skapas i hela den norra delen av planområdet, kommer möjligheterna för barns vistelse och lek att utökas. Befintlig förskolegård tillåts finnas kvar och ingå i en utökad förskolegård. Ny förskolegård kommer kunna vara så pass stor att Boverkets riktlinjer för friytor uppfylls. • Inom ny förskolegård finns förutom befintliga kvalitéer, även träd, buskar och spännande nivåskillnader. En 	<ul style="list-style-type: none"> • Eftersom ny förskolegård avses skapas kommer området få fler lek miljöer som skulle kunna nyttjas av andra barn under tiden förskolan är stängd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekplats finns inom kort gångavstånd från planområdet, dels nordväst om Nättraby centrum dels i området Benabacken. • Inom kort promenadavstånd finns även ett friluftsområde med promenadslingor, fotbollsplaner mm., beläget väster om planområdet. Denna resurs kan nyttjas av förskolans verksamheter genom utflykter etc. • Att skolan finns i närheten (F-9) skapar möjlighet till nära samarbete mellan förskola och skola 	<ul style="list-style-type: none"> • Närhet till buss-hållplats är en förutsättning för att kollektivtrafik ska kunna nyttjas till och från planområdet, ex. vid hämtning och lämning av barn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Om förskoleverksamhet finns inom planområdet vid tid för rivning och nybyggnation, måste en trygg miljö säkerställas för barnen under den tid detta pågår.

	<p>kuperad och uppväxt terräng ger en intressant utemiljö för förskolan, som bör ses som en fin resurs för barnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bergspartiet i sydväst har potential att kunna användas av barn. Bergspartiet föreslås bevaras och lämnas obebyggt, vilket säkerställer att barn som eventuellt nyttjar platsen kan fortsätta göra det. 		<p>samt underlättar besök på bibliotek.</p>		
Jämlikhet och jämställdhet	<ul style="list-style-type: none"> • Inom planområdet möjliggörs för varierande funktioner, såsom förskola och omvårdnadsboende. Närheten mellan bostäder, arbetsplatser, service och kollektivtrafik underlättar för att alla ska ha samma förutsättningar för ett fungerande vardagsliv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planens direkta närområde saknar separerad cykelväg. • Intill planområdet finns busshållplats. Detta är viktigt ur jämlikhets- och jämställdhetsaspekt då alla ska ha goda förutsättningar för att ta sig till och från olika målpunkter, oavsett tillgång till bil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planområdet är beläget nära viktiga funktioner som ex. vårdcentral, tandläkare och dagligvarubutiker. Även tillgång till grönområden finns, vilket är positivt för allas möjlighet till natur och utevistelse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intill planområdet finns busshållplats. Detta är viktigt ur jämlikhets- och jämställdhetsaspekt då alla ska ha goda förutsättningar för att ta sig till och från olika målpunkter inom kommunen, oavsett tillgång till bil. 	
Delaktighet och inflytande	<ul style="list-style-type: none"> • Karlskronahem är både sökande och fastighetsägare. Karlskrona kommun äger vägfastigheten och 	<ul style="list-style-type: none"> • Berörda i närområdet (sakägare) kommer personligen få information om detaljplanen och ges 	<ul style="list-style-type: none"> • Alla kommuninvånare, dvs. även de som bor, arbetar eller på annat sätt har koppling till Nätraby kommer 	<ul style="list-style-type: none"> • Under planprocessen kommer kommuninvånare ges möjlighet att delge synpunkter. 	

	<p>den mindre yta som föreslås planläggas för bostäder. Inga övriga sakägare finns inom planområdet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planförslaget berör boende, personal och besökare till omvårdnadsboendet. Planen berör även befintlig och ny förskola med dess barn, föräldrar och personal. Planförslaget berör även de boende som bor nära eller i direkt anslutning till planområdet. 	<p>möjlighet att delge synpunkter under planprocessen.</p>	<p>kunna ta del av planförslaget, medverka på samrådsmöte och ges möjlighet att delge synpunkter.</p>		
<p>Hälsa och gröna miljöer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inom planområdet finns idag en förskolegård samt en större gräsyta och ett antal träd och buskar. I sydväst finns även ett bergsparti med ett flertal träd. Bergspartiet föreslås bevaras. Stora delar av områdets vegetation avses bevaras, till fördel för den förskolegård som planeras. Områdena bedöms idag inte användas till rekreation i någon större omfattning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gröna miljöer avses sparas, vilket är till fördel för närområdet. • En förbättrad förskolegård med ytterligare natur är givande för hela bostadsområdet i stort och kan nyttjas för lek och rekreation även utanför förskolans öppettider. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns god tillgång till större grönområden, framför allt skogen i väster. • Nättrabyån är också ett viktigt stråk och rekreationsområde. 		

	<ul style="list-style-type: none">• Ny bebyggelse kommer anpassas efter befintlig terräng så att sprängning i största mån kan undvikas.• Planförslaget och den utökade förskolegården innebär en förbättring av områdets gröna värden och ekosystemtjänster, då mer grönska tillkommer. Grönstrukturen bidrar till fler intressanta lekmiljöer, biologisk mångfald, förbättrad dagvattenhantering, temperaturutjämning skuggbildning och minskat buller från omgivande vägar.				
--	--	--	--	--	--

Beskrivande analys

Platsen och relation till omlandet

Planområdet är beläget i centrala Nättraby nära till centrum och grönområden. Inom planområdet finns det främst ett omvårdnadsboende, en förskola och två radhus. Planområdet omges av befintlig villabebyggelse i norr, väster och söder och flerbostadshus i öster (Benabacken).

Längs Fredriksdalvägen finns en heldragen linje som markerar angränsning mellan biltrafik och gångtrafik. Vid Fredrikdsdalsvägen, cirka 50 meter från planområdet finns även en busshållplats med god turtäthet både till och från Trossö.

Planområdet gränsar även till Ringvägen i både norr och söder samt Lilla Ringvägen i väster. Längs Ringvägen i söder finns trottoar, men övriga vägar saknar avgränsning för gång- och cykeltrafik. Ringvägen används i stor utsträckning som tillfartsväg till skolan (NKC) och ett flertal parkeringar för skolans ändamål finns längre bort längs vägen.

Den vegetation som finns inom området består av buskar, träd och gräsyta. Grönskan är ett viktigt inslag i den bebyggda miljön och den biologiska mångfalden. Ca 200 meter väster om planområdet finns ett välanvänt rekreativområde. Även Nättrabyån med dess kvalitéer finns i närheten. Planförslaget med den utökade förskolegården bidrar till flera ekosystemtjänster och bör ses som en viktig naturresurs för området i stort, då förskolegården kan nyttjas under helg- och kvällstid.

Trygghet

Detaljplanen möjliggör förutsättningar för bl.a förskola och omvårdnadsboende vilket skapar en blandad bebyggelsestruktur. När olika funktioner är integrerade med varandra kommer antalet människor som uppehåller sig inom området att öka under fler tider på dygnet. Fler funktioner inom planområdet bidrar även till befolkade gaturum och platser. Särskilt en utökning av omvårdnadsboendet bedöms öka tryggheten, eftersom boendet har personal dygnet runt. Detta bedöms bidra till att den upplevda tryggheten i och omkring planområdet ökar. Omvårdnadsboendet ökar möjligheten att kunna få service/ bo kvar på den egna orten, vilket kan vara en trygg lösning för den äldre.

Tillgänglighet

Ny föreslagen bebyggelse inom planområdet ska uppfylla kravet på tillgänglighet enligt PBL (Plan- och bygglagen) och BBR (Boverkets byggregler). Inom planområdet finns en höjdskillnad på 7 meter som kan vara utmanande för framförallt äldre. Höjdskillnaden bedöms dock kunna

tas upp av bebyggelsen, exempelvis genom invändiga hissar. Det finns inte någon cykelväg till och från området. Längs Ringvägen i söder finns trottoar, men övriga vägar saknar avgränsning för gång- och cykeltrafik.

Planområdet ligger centralt och tillgängligt i Nättraby samt i närheten av kollektivtrafik

Höjdsättning och placering av entréer, parkeringsplatser mm. är viktigt för att området ska kunna användas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Planområdet har generellt god tillgång till kollektivtrafik. Precis intill planområdet finns en busshållplats med god turtäthet till Trossö.

Barnperspektiv

Som barn betraktas alla människor under 18 år. Detaljplanen berör de barn och ungdomar som vistas och rör sig i och genom området. Planområdets nordvästra del, vid förskolan, bedöms som det område där flest barn vistas. Förskolans utegård kan bli en målpunkt inom området för de barn och unga som bor i dess direkta närhet och fungerar som en resurs för lek och rekreation då förskolan är stängd.

Jämlikhet och jämställdhet

Ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv är det av vikt att tillgängligheten till olika målpunkter är god. Oavsett om man har bil eller inte ska alla ha goda förutsättningar för att ta sig till och från olika målpunkter. I planen möjliggörs för varierade funktioner, såsom omvårdnadsboende och förskola. Närhet mellan olika funktioner, till exempel bostäder, arbetsplatser, service och kollektivtrafik underlättar för att alla ska ha samma förutsättningar för en fungerande vardag. Precis intill planområdet finns en busshållplats med god turtäthet till och från centrala Karlskrona.

Delaktighet och inflytande

Detaljplanen berör boende i närområdet, i Nättraby, kommuninvånare, besökare idag och i framtiden. Under planprocessen kommer kommuninvånare ges möjlighet att delge synpunkter under två perioder. En gång under samrådet och ytterligare en gång under granskningen.

Hälsa och gröna miljöer

Planområdet består, förutom bebyggelse och förskolegård, främst av hårdgjorda ytor i form av parkeringsytor och körvägar. I den sydvästra delen

av planområdet finns ett bergsparti med vegetation av träd och buskar. Dessa utgör viktiga element i den bebyggda miljön, både för människans upplevelse av platsen och för den biologiska mångfalden. Naturen här blir även en resurs för de boende att uppleva visuellt från sina boenden. Det är därför viktigt hur fönster och utblickar placeras över naturområdet och den kuperade terrängen. Bergpartiet föreslås bevaras och förses därmed med planbestämmelse om att inga byggnader får uppföras inom detta naturområde. De fyra träd som identifierats som skyddsvärda förses med skyddsbestämmelser för att säkerställa bevarande.

Förutom detta naturområde utgörs stora delar av nordöstra planområdet av klippt gräsyta. På gräsytan finns även ett antal träd och buskar.

I närområdet finns ett välbesökt rekreativt stråk längs med Nättrabyån och som leder till närliggande grönområde samt havet. Väster om planområdet finns ett grönområde som utgörs av blandskog och med en idrottsplats.

Planförslaget och den utökade förskolegården innebär en förbättring av områdets gröna värden och ekosystemtjänster, då mer grönska tillkommer. Grönstrukturen bidrar till fler intressanta lekmiljöer, biologisk mångfald, förbättrad dagvattenhantering, temperaturutjämning skuggbildning och minskat buller från omgivande vägar.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Malin Sjöstrand
Planarkitekt

Begreppsförklaringar

I den sociala konsekvensanalysen nämns ett antal begrepp så som platsen och platsen och relation till omlandet, trygghet, tillgänglighet, barnperspektiv, jämställdhet och jämlikhet, delaktighet och inflytande mm. Nedan följer en kort förklaring om begreppen och vad de innebär i Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys.

Platsen och relation till omlandet

Samhällets utformning ska så långt som möjligt ge förutsättningar för att uppnå likvärdiga förutsättningar för vardagslivet i kommunens olika delar. Den fysiska strukturen av staden skapar ramarna kring vad som är möjligt att genomföra i vardagslivet, vad som är tidsmässigt möjligt och som påverkar hur folk betar sig och var de rör sig.

Den blandade sammanhållna staden med många målpunkter på nära håll (affär, service, bostäder, arbetsplatser och rekreation) gör att människor rör sig utomhus under stora delar av dygnet vilket bidrar till aktiv transport (gång och cykel), hälsa och trygghet. Bostadsblandning kan ge en variation av olika människor med olika förutsättningar, vilket ökar möjligheten till förståelse för andra.

I den sociala konsekvensanalysen undersöks hur platsen används idag, hur rörelsemönster och mötesplatser ser ut. Finns några identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc) i området eller om det kan tillföras. Bidrar förslaget till grönska, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området och bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?

Trygghet

Upplevelsen av otrygghet varierar mellan personer och mellan grupper av personer. Kön är den mest avgörande faktorn när det gäller upplevelsen av otrygghet (kvinnor är mer otrygga än män) men även andra faktorer kan påverka såsom ålder, funktionsnedsättningar, socioekonomiska förutsättningar eller var man bor.

En del i arbetet med trygghet kan handla om att skapa en levande stadsdel där platser är befolkade många timmar om dygnet. Andra aspekter kan vara bra belysning och fritidsaktiviteter på kvällarna för unga. Säkra och barnvänliga gator och trafiklösningar är också viktigt. För att människor ska känna sig trygga behövs bland annat kontroll och överblick där man rör sig. I offentliga miljöer kan detta skapas genom att vägar är överblickbara och att det finns alternativa nattbelysta vägar och gångstråk som kan användas.

Det finns några gemensamma kännetecken för platser som upplevs som trygga. De är platser som:

- går att överblicka
- ger kontakt med omgivningen
- är befolkade
- går att orientera sig i
- blandar vägar och bebyggelse
- är välskötta.

Tillgänglighet

Begreppet tillgänglighet används exempelvis för att beskriva hur väl en verksamhet, plats eller lokal fungerar för personer med funktionsnedsättning. Det gäller lokalers fysiska konstruktion och tillgången till information både för externa användare och för anställda.

God tillgänglighet i stadsmiljön innebär möjligheter för olika grupper av människor att röra sig inom ett område och mellan målpunkter. I en god stadsmiljö bör det vara enkelt för alla människor att nå funktioner som exempelvis grönområden, kollektivtrafik och olika typer av service. Förutom den fysiska möjligheten att besöka en plats, krävs en social tillgänglighet där man har tillträde till platser oavsett ekonomi eller social status. Ett offentligt rum ska vara tillgängligt för alla.

Bristande tillgänglighet kan vara diskriminerande. Den som är ansvarig för en verksamhet är skyldig att genomföra skäliga åtgärder för att verksamheten ska vara tillgänglig för en person med funktionsnedsättning.

Barnperspektiv

Barn är alla människor under 18 år. Barn och ungdomar är brukare av det fysiska rummet liksom andra samhällsmedlemmar och har särskilda behov som bör beaktas i den fysiska planeringen.

En skillnad mellan barn och vuxna är att barn inte har rösträtt. Barn har inte någon som direkt representerar dem i politiken. De har liten makt att påverka hur vi vuxna bygger och utvecklar det samhälle som de är en del av. Därför är det viktigt att vuxna är noggranna med att ge unga utrymme för att involveras och lyfter barnens eget perspektiv i processen.

Barnperspektivet handlar om att såväl planerare som beslutsfattare vågar och vill ge barn och ungdomar en möjlighet att påverka den kommunala planeringen och att man ser barns och ungas kunskaper och erfarenheter som en resurs vars synpunkter kan leda till bättre beslut. Detta är viktigt inte minst ur en demokratisk synvinkel. Barnperspektivet handlar även om att se barn. Det vill säga att vuxna har ett ansvar att säkerställa barns och ungas bästa i alla åtgärder som rör dem.

Jämlikhet och jämställdhet

Jämlikhet syftar till alla individers lika värde. Alla människor ska exempelvis ha lika rättigheter och skyldigheter inför lagen. Det går dock även att prata om ekonomisk eller social jämlikhet. Inom stadsplanering går det att påverka exempelvis den sociala jämlikheten genom att skapa likvärdiga möjligheter att röra sig i stadsrummet (ex. färdas mellan olika platser eller kunna ta del av kommunens resurser), öka tillgången till bostäder samt blandningen av bostäder inom olika bostadsområden, ökad funktionsblandning samt att utveckla delaktigheten för medborgarna i stadsutvecklingen.

Begreppet jämlikhet gör ingen skillnad på vilka individer som åsyftas (alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder). Jämställdhet däremot syftar på att det ska finnas samma möjligheter om du är kvinna som om du är man. Jämställdhet och jämlikhet är två begrepp som ofta går in i varandra, inte minst för att ett ojämnt samhälle också i vissa aspekter tenderar att vara ojämnt.

I Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys ska både jämlikhet och jämställdhet studeras. Detta för att det är viktigt att alla grupper i samhället inkluderas i analysen. Här kan det vara bra att tänka på om förslaget på något sätt i större mån påverkar: kvinnor, män, icke-binära, barn och unga, äldre, människor med funktionsvariationer, människor med ursprung från andra länder, människor i social utsatthet, etc.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet, gemenskap, solidaritet och tillit till både samhället och andra människor är viktigt för individens välmående. Miljöer och offentliga platser som syftar till minskad isolering, ensamhet och otrygghet för alla är viktiga, liksom delaktighet i beslutsfattande. Platser ska både i planeringen och i den slutgiltiga utformningen möjliggöra möten och samvaro. Det gäller från bostadsnivå till torgnivå. Samspel i staden handlar om att ha möjlighet att tryggt kunna både påverka sin omgivning och ta del av samhällslivet. Det kan handla om att kunna sätta sin prägel på omgivningen, kunna odla i närområdet, ha plats för spontana aktiviteter samt även att känna att man har möjlighet att påverka större förändringar såsom nya detaljplaner.

Utifrån analys av tidigare satsningar kan det bli aktuellt att särskilt rikta sig mot en viss målgrupp. Detta innebär inte att andra medborgare och aktörer stängs ute, utan endast att erfarenheter som tidigare inte kommit till uttryck kan bli synliga. Ett öppet förhållningssätt innebär att vi måste ta till oss de erfarenheter som kommer fram i dialoger, och förstå de behov som ligger bakom synpunkterna. Ofta måste synpunkterna tolkas i ett vidare perspektiv, och förstås utifrån analyser och bakgrundsdata. Dialog ökar det demokratiska deltagandet och ger i sig ökad tillit och förståelse för samhället.

Hälsa och gröna miljöer

Grönska har positiva hälsoeffekter. Närhet till grönområden och parker ökar den fysiska aktiviteten och tiden spenderad utomhus. Även mindre ytor, som gröna gårdar och gatuträd, har positiva effekter. Den gröna, täta och sammanhållna staden underlättar för aktiv transport till skola, arbete och vardagliga målpunkter. Sammanhängande partier av parker och grönska utan barriärer underlättar för promenader och joggingturer.

Att vi regelbundet rör på oss kan förebygga sjukdomar och även minska psykisk ohälsa. Till fysisk aktivitet hör både motion, lek, aktiv transport, etc. Även måttlig fysisk aktivitet är hälsofrämjande. Ett kvalitativt och varierat utbud av platser för aktivitet ska kunna nås inom fem minuters gång, dvs inom 500 m. Förutsättningar för att i vardagen kunna transportera sig aktivt ska vara möjligt för alla, oavsett var i kommunen du bor.

En god folkhälsa handlar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god *hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. Oberoende av ålder, kön, bostadsort, etnisk tillhörighet, språk, social eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller funktionshinder, ska alla människor få de bästa förutsättningarna för att kunna uppnå bästa möjliga psykiska och fysiska hälsa.

Vissa grundläggande förutsättningar måste finnas för att befolkningen ska ha en god hälsa. Illustrationen nedan beskriver hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga faktorer i samhällsorganisationen och i människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Individens sociala sammanhang har betydligt större påverkan på livsstil och beteende än vad de olika samhällsarenorna (de flesta av kommunens verksamheter) har. Stadsplanering kan med sina redskap påverka de sociala sammanhangen med hjälp av bland annat lokalisering, varierat utbud av bostäder, service, närhet till grönytor och mötesplatser.

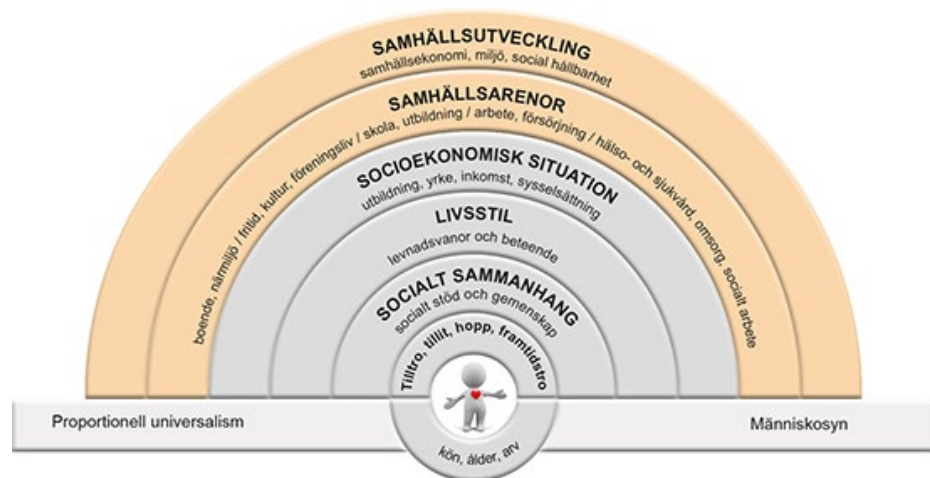

Illustration från Östgotakommisionen.